

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ИНСПЕКТОРАТ КЪМ ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

гр. София 1301, ул. „Георг Вашингтон” № 17, тел./факс: 989 48 66

Изх.№. *00-01-85*

Дата. *16.04.2014г.*

ДО
ПРОФЕСОР ЛАЗАР ГРУЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН
СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СИГНАЛ

от Янка Гочева – инспектор в Инспектората към Висшия съдебен съвет

Относно: внасяне на искане за приемане на тълкувателно решение на основание чл.125 от ЗСВ и чл.126, т.1 от ЗСВ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГРУЕВ,

В глава двадесет и осма от Наказателно-процесуалния кодекс е предвиден специален ред за освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание при наличие на предпоставките на чл.78а от НК и не малка част от делата, предимно от компетентност на районните съдилища, се разглеждат по него. Въпреки широкото му приложение в последните години и трайна законодателна уредба - от приемането на НПК, обн. ДВ бр.86 от 28.10.2005 г. глава 28 от НПК не е претърпяла законодателни промени, а и всъщност преповтаря разпоредбите на раздел IV "Освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание" от глава 20 „Особени правила" на НПК обн., ДВ, бр. 89 от 15.11.1974 г., в сила от 1.03.1975 г отм. ДВ бр. 86 от 28.10.2005 г., в сила от 29.04.2006 г., при извършваните от Инспектората към Висшия съдебен съвет проверки се констатира и

противоречива практика по тълкуването и приложението на чл.378, ал.4 от НПК.

С цитираната норма законодателят е регламентирал вида акт, с който се произнася съда след разглеждане на делото-решение и какви са правомощията му – освобождава обвиняемия от наказателна отговорност и му налага административно наказание, оправдава обвиняемия и прекратява наказателното производство в предвидените от закона случаи.

В тази норма, а и изобщо в глава 28 от НПК, не е предвиден изрично ред за постановяване и обявяване на решението на съда, както това е сторено по отношение на присъдата по чл.310 от НПК, и именно по този въпрос в съдилищата са утвърдени две практики:

I. Според първата съдът задължително трябва да обяви решението си публично в съдебно заседание, като по аналогия са приложими правилата по чл. 310 НПК. Аргументира се с това, че във всички случаи, без изключение, когато взема отношение по вината на обвиненото лице, първоинстанционният наказателен съд е длъжен, незабавно след като приключи производството в неговата цялост, преди да започне разглеждането на други дела да обяви на страните своето решение. При тази практика има два възприети подхода: 1/ обявяване на решението с мотиви; 2/ обявяване на диспозитив на решението и изготвяне на мотивите по-късно.

В този смисъл са следните решения: нахд 22513/12г. на Районен съд София, нахд 319/12г. на Районен съд София, нахд 17960/12г. на Районен съд София, нахд 6781/12г. на Районен съд София, нахд 2954/12г. на Районен съд София, нахд №1063/13г. на Окръжен съд Бургас, решение №523/2012г. по нахд 1296/12г. по описа на РС Шумен, решение по нахд 1641/12г. по описа на РС Шумен, решение по нахд 795/11г. по описа на РС Шумен, решение №273/09.05.2012г. по нахд 2268/12г. по описа на Пловдивски районен съд/ ПРС/: решение №906/10.0.2013г. по нахд 6074/12г. по описа на ПРС, решение №2479/04.10.2013г. по нахд 4951/13г. по описа на ПРС, решение №307/07.02.2013г. по нахд 8300/12г. по описа на ПРС, решение №2486/04.10.2013г. по нахд 4489/1г. по описа на ПРС, решение №621/13.03.2013г. по нахд 607/13г. по описа на ПРС, решение №2556/19.10.2012г. по нахд 6628/12г. по описа на ПРС, решение №2520/08.10.2013г. по нахд 4278/13г. по описа на ПРС, решение №2475/04.10.2013г. по нахд 4439/13г. по описа на ПРС/всички съдии в наказателно отделение при Пловдивски районен съд/, решение №183/05.02,2014г. по нахд 185/14г. по описа на Русенски районен съд,

решение №27/16.01,2014г. по нахд 2732/13г. по описа на Русенски районен съд ,решение по нахд 62/2010г. по описа на ОС Благоевград, решение по нахд 40/2011г. по описа на ОС Благоевград, решение по нахд 72/2011г. по описа на ОС Благоевград, решение по нахд 103/2011г. по описа на ОС Благоевград, решение по нахд 142/2011г. по описа на ОС Благоевград, решение по нахд 56/2011г. по описа на ОС Благоевград, решение по нахд 705/2011г. по описа на ОС Благоевград, решение по нахд 694/2011г. по описа на ОС Благоевград, НАХД № 273/2013г. V състав на Окръжен съд Кюстендил; НАХД № 1428/2012г. на Районен съд Кюстендил; НАХД № 1148/2013г. на Районен съд Кюстендил; НАХД № 1149/2013г. на Районен съд Кюстендил; НАХД № 1580/2013г. на Районен съд Дупница; НАХД № 1477/2013г. на Районен съд Дупница.

Обобщена събраната информация позволява извод,че в съдебно заседание се произнасят решения по чл.378 ал.4 от НПК в Районен съд София,Районен съд Пловдив,РС Кюстендил,РС Дупница,РС Нови Пазар,РС Кубрат, Районен съд Петрич и отделни съдии в РС Русе,ОС Ловеч,ОС Бургас.

II.Според втората възприета практиката правилата на чл.310 от НПК не са приложими при разглеждане на дела по глава 28 от НПК.Приема се,че предвид акта с който съда се произнася - решение , налагането на административно наказание и наличието на изрично препращане към ЗАНН по някои въпроси,позволяват отлагане на обявяването на решението, поради което след изслушване на съдебните прения и последната дума , съдът информира страните, че решението ще бъде изготвено и обявено в срок .

В този смисъл са: решение №1088/22.11,2013г. по нахд 2025/13г. по описа на Русенски РС , решение №1154/10.12,2013г. по нахд 2467/13г. по описа на РРС , решение №525/22.05,2013г. по нахд 2025/13г. по описа на РРС , решение №2548/13.12,2013г. по нахд 4288/13г. по описа на РС Бургас, решение №2320/22.11,2013г. по нахд 3887/13г. по описа на РС Бургас, решение №171/15.07,2013г. по нахд 571/13г. по описа на РС Бургас, решение №761/21.12,2012г. по нахд 1661/12г. по описа на РС Шумен, решение №535/18.07,2012г. по нахд 769/12г. по описа на РС Шумен, решение №513/10.07,2012г. по нахд 749/12г. по описа на РС Шумен, решение №566/25.10,2012г. по нахд 1456/12г. по описа на РС Шумен, решение №369/27.05,2012г. по нахд 634/12г. по описа на РС Шумен, решение №602/07.11,2012г. по нахд 1388/12г. по описа на РС Шумен.

Трайно установена в този смисъл е практиката в РС Русе,Районен съд Бургас, Районен съд Ловеч, Районен съд Шумен, РС Троян, отделни съдии в ОС Ловеч, ОС Бургас, ОС Русе.

III. Така установеното нееднакво прилагане на процесуалния закон от съдии в един и същи съд, в един съдебен окръг, води до тежко нарушение на принципа за предвидимост и последователност в дейността на съдилищата. Страните в тази диференцирана процедура следва да съобразяват процесуалното си поведение, в частност реда на обжалване и протестиране на постановяваните решения/началния момент, от който започва да тече срока за обжалване/протестиране/ с оглед установената от съответния съдия практика, което може да се приеме и като форма на ограничаване правата на страните. Това поставя и още едни въпрос - установената практика за обявяване на решението в срок води ли до нарушение на принципа за непрекъсваемост на съдебното заседание и произтичащата от него забрана след изслушване на съдебните прения и последната дума на подсъдимия членовете на съдебния състав да не могат да разглеждат друго дело преди постановяване на присъдата.

IV. Въпреки сериозността на последиците от нееднаквото прилагане на процесуалната норма, същите не могат да бъдат преодолени по пътя на инстанционния контрол от окръжните съдилища, предвид липсата на уеднаквена и единна практика и в самите окръжни съдилища. Двупосочна е практиката на съдиите в ОС Ловеч, ОС Шумен, в ОС Русе; в ОС Бургас, преобладаващо застъпват тезата за обявяване на решението в срок; ОС Благоевград и ОС Кюстендил – обратното, всички съдии обявяват решението си в съдебно заседание.

V. В тълкувателната си дейност Върховния съд нееднократно се е занимавал с въпроси относно освобождаването от наказателна отговорност с налагане на административно наказание. Още в постановление №7 от 0.11.1985г. по н.д. 4/1985г. Пленума на Върховния съд се е произнесъл в кои случаи са приложими нормите на Закона за административните нарушения или наказания /т.6/, а в т.16 и 17 е развил хипотезите на прилагане на разпоредби от НПК, но е възприел подхода на неизчерпателно изброяване: "... по въпросите, за които няма специални правила като правото на защита, спогодба, разноски, съобщения, призовки и др., се прилагат съответните правила от НПК.

Отсъствието на ясен регламент относно реда на постановяване и обявяване на решението, с което лице, извършило престъпление при наличие на предпоставките по чл.78а от НК се освобождава от наказателна отговорност и съществуващата различна практика по тълкуването и прилагането на разпоредбата на чл.378, ал.4 от НПК, според нас поражда необходимостта от предприемане на действия с цел осигуряване на еднакво прилагане на процесуалния закон.

Поради това и с оглед правомощията Ви като председател на Върховния касационен съд по реда на чл. 125 от ЗСВ, Ви

СИГНАЛИЗИРАМ

за констатираната противоречива практика по обявяване на решенията по реда на чл.378 ал.4 от НПК.

В случай, че и според Вас направените констатации и повдигнатите въпроси имат значение за практиката на съдилищата, бихте могли да внесете искане до ОСНК на ВКС за приемане на тълкувателно решение по следните въпроси:

1/ Приложими ли са правилата на чл.300 и чл.310 от НПК към постановяване и обявяване на решение по реда на чл.378, ал.4 от НПК?

2/ В същата хипотеза съдът обвързан ли е от принципа за непрекъснатост на съдебното заседание, развит в чл.259 от НПК?

3/. От кой момент започва да тече срока по чл.319 от НПК за обжалване и протест на решението по чл.378, ал.4 от НПК - постановяване или съобщаване на решението?

Приложение:

1/протоколи и съдебни актове, съдържащи противоречива практика на съдилищата /РС София, РС Пловдив, РС Бургас, РС Шумен, ОС Бургас, РС Русе/ по постановяване и обявяване на решение, с което лица, извършили престъпление се освобождават от наказателна отговорност с налагане на административно наказание при наличие на предпоставките по чл.78а от НК.

ИНСПЕКТОРАТ КЪМ ВКС
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ИНСПЕКТОР:
ЯНКА ГОЧЕВА